

Företagsservice vid Malmö stadsbibliotek – regionalt samarbete med många intressenter

av Lena Löfgren Bjerner

The Public Library of Malmö services entrepreneurs in cooperation with regional business organizations

Since the late nineties the Company Service of Malmö Public Library has been a useful tool and a source for information for new entrepreneurs around Malmö. There are three librarians involved in this work, and they are evolving the services together with a wide range of business organizations and the City of Malmö as well as with other libraries, both in Sweden and Denmark. The demographic structure of the city includes many immigrants, and many of the new companies are set up by ethnic minority entrepreneurs, sometimes as a way to avoid unemployment. The Library can supply them with an impressive collection of printed information and database services, free of charge. The Library does not give business advice, but can recommend the right organization to contact in every case.

Drivna av en stark servicekänsla och lyhördhet för vad nyttjarna behöver, har bibliotekarierna vid Malmö stadsbiblioteks avdelning Humaniora och samhälle skapat en s k Företagsservice. Det är en enhet där tryckta media, databaser, Internetresurser och fackkunskaper samlas för att ge de lokala företagen bästa möjliga service helt utan kostnader.

Här erbjuds databaser som många mindre företag inte skulle ha råd att abonnera på och kanske inte skulle ha hittat fram till på egen

hand, som UC Select, D&D Business och Kompass. Det finns också en mängd statistik, förutom den officiella svenska även från Eurostat, OECD och Euromonitor. Lagstiftning på företagarområdet finns att tillgå, såväl den svenska som EU-rätten. Samlade Internetresurser via bibliotekets egen hemsida erbjuds liksom handledning i hur man hittar. Dessutom finns relevant litteratur inom företags ekonomi, nationalekonomi och skatterätt, både som referenslitteratur och till hemlån samt ett stort urval tidningar och tidskrifter inom ekonomi, handel, företagande och försäljning. Servicen sträcker sig även utanför bibliotekets egna väggar på så sätt att man kan hänvisa till ett nätverk av externa samarbetspartners som kan erbjuda etablerade och blivande företagare värdefull information.

Inspiration från Danmark

Eva Olson är enhetschef för Humaniora och Samhälle och ansvarar för Företagsservice tillsammans med två bibliotekarier, Katarina Forsström och Linda Johansson. Katarina

var med från starten 1997 och hämtade inspiration från Danmark, där Köpenhamns och Helsingörs kommunbibliotek var involverade i ett EU-projekt. På den svenska sidan var även Helsingborgs stadsbibliotek intresserade av något liknande.

- Helsingborg fick EU-projektpengar och började driva sin Företagsservice som en stiftelse, där man sålde tjänster till företagen, men här i Malmö ville vi ha det på annat sätt, be-

rättar Katarina. Det kändes viktigt för oss att servicen var gratis för företagarna.

- Näringslivsstrukturen här är annorlunda, förklarar Eva Olson. Vi har inga dominerande storföretag som behöver vår service, utan i stället en mängd småföretag, många nystartade och många som drivs av invandrare. Arbetsmarknaden ser tyvärr ut så att många av dem har svårt att få anställning. Därför startar de egna företag i stor utsträckning. Dessa nya företag har det svårt ekonomiskt och behöver all hjälp de kan få. Därför anser vi att servicen ska vara gratis.

Vi fick också projektpengar från flera håll i början, men nu ingår servicen till företagarna i vårt vanliga medicanslag.

Arbete i medvind

- En rätt stor del av Malmöföretagarna är kvinnor, inflikar Linda Johansson. De kommer ofta i sällskap två och två, är ganska prestigelösa och ber gärna om hjälp att söka information. Det är positivt att de gärna kommer tillbaka fler gånger när de märker att de får bra hjälp med sina frågor. I vissa fall kanske de bara frågar efter en bok, men är man lite lyhörd för deras situation, inser man kanske att de har en mängd frågor och kan hjälpa till att lotsa dem rätt. En annan kategori är gymnasister, företrädesvis inom ekonomiprogrammet och studenter inom ekonomiämnen eller som själva ska söka jobb och vill skaffa sig information om vissa företag.

För åtta år sedan, när Företagsservice infördes, var Starta eget-vågen i full gång och Katarina berättar att det var lätt att skapa kontakter med entusiastiska regionala instanser. Ett tätt samarbete inleddes med Näringslivskontoret, NyföretagareCentrum, ALMI Företagspartner, Handelskammaren och Enheten för näringslivsutveckling inom Region Skåne. Dessutom hade man täta kontakter med NUTEK, Svenskt Näringsliv, som har regionkontor i Malmö, och Företagarna. I staden finns

också Internationella företagareföreningen, Kooperativ utveckling och Internationella kvinnoföreningen. Alla dessa är viktiga samarbetspartners för biblioteket, och tillsammans kan man ge en bra och heltäckande service.

De tre ansvariga bibliotekarierna tycker att de arbetar i medvind. De känner att deras kunskaper behövs och att de gör nytta för många, som kanske inte skulle ha hittat till biblioteket, ifall man inte haft något att erbjuda dem i situationen som företagare. Nu får besökarna också chansen att se att biblioteket har mycket att erbjuda dem även som kommuninnevånare och privatpersoner. Ett sätt att fånga upp nya grupper var genom att inbjuda till studiebesök i biblioteket via SFI, Svenska för invandrare. Alla tre är också ense om att det är kompetensutvecklande att arbeta som de gör. De tvingas hålla sig uppdaterade på förändringar i lagstiftning, i databastjänster och med samhällets resurser inom deras fackområden. Linda har också själv gått en Starta eget-kurs, för att förstå sammanhanget hon arbetar i bättre.

"Genom Företagsservice kan små företag i Malmö få tillgång till databaser utan kostnad och dessutom få hjälp att söka i dem av kvalificerad personal. Dessutom får de utbildning i hur man ska söka, vilket gör att de får insikt i att de faktiskt kan ta reda på det mesta själva. Detta är mycket värdefullt för företagens utveckling och en viktig del i att skapa goda förutsättningar för småföretagande i Malmö."

Tove Möller Andersson, Näringslivskontoret, Malmö stad

Inga affärsråd

- Har ni aldrig fått någon negativ kritik, som att ni t ex går in på informationskonsulters marknad och konkurrerar ut dem med gratis-service?

- Nej, säger Eva Olson, det är inte så. Informationskonsulter gör själva sökningar och utför jobb åt sina uppdragsgivare. Vi arbetar

inte på det sättet, utan vi tillhandahåller redskapen och visar besökarna tillrätta med hur och var man söker. Det mesta jobbet gör de själva. Och några affärsråd ger vi aldrig, det vore att ge sig in på alltför osäker mark. Däremot kan vi hänvisa till instanser som kan hjälpa till med att bedöma en affärsplan.

Denna pedagogiska funktion är ju viktig i yrket överhuvudtaget. Det blir allt mindre vanligt att bibliotekarien bara förser frågeställaren med information. Oftare visar man på hur informationen hittas och lär ut söktekniken och lär användaren värdera källorna.

De kunskaper bibliotekarierna på Företagsservice i Malmö tillägnat sig, delar de också gärna med sig till sina kollegor. Internutbildning pågår ständigt. Det är viktigt att fler kan rycka in, så att servicen inte hänger på några få personers ständiga närvaro. I gengäld får de själva internutbildning inom andra av bibliotekets specialiteter - lite av den lärande organisationen.

Som ett led i detta arrangerar Företagsservice också frukostföreläsningar för allmänheten. Några intressanta föreläsningar som nyligen genomförts är "Nya svenskar- nya företag", "Etik och moral för företagare" och "Kvinnligt entreprenörskap". Inplanerat är

Katarina Forsström, här vid den gemensamma informationsdisken för EU-informationen och Företagsservice, arbetar även med Region Skånes nya näringslivsportal

också "Rättvisemärkt- etisk och social märkning med fokus på mänskliga rättigheter".

Luft och ljus

Besökarna får, förutom informationen, också en rent estetisk upplevelse av själva biblioteksbyggnaden. Malmö stadsbibliotek består av tre sammanhängande byggnader i olika byggnadsstil och med olika ålder. Den gamla delen, Slottet, byggdes ursprungligen som ett museum 1901. Idag inrymmer det administration, bokmagasin och barnbibliotek. Det ser fantasieggande ut och passar att hysa sin sagogrotta med stjärnhimmel. Kontrasten till den nya delen från 1997 är stor och övergången består av den jättelika Cyldern där huvudentrén finns. Härifrån leder en öppen och magnifik trappa upp till den sk Ljusets kalender, där fack- och skönlitteratur finns och där Företagsservice är inrymt. Det är en upplevelse att vistas här, där de jättelika fönstren ut mot parken låter ljuset flöda in och under dygnets timmar förändra lokalen. Trots rymden och de jättelika utrymmena får man lätt känslan av ombonade hörn och fridfulla läsplatser. Arkitekturen är inbjudande och inspirerande. Det estetiska och det intellektuella, rummet och verksamheten, tycks harmoniera, och det är inte förvånande att Malmö stadsbibliotek fick utmärkelsen Årets Bibliotek 2003. Då hade hela 80 procent av Malmöborna besökt sitt bibliotek sedan invigningen.

Samarbeten

Något man också är stolt över är bibliotekets Europasamling som innehåller ett brett och allsidigt material om det europeiska samarbetet. Förutom litteratur och tidskrifter finns broschyrer och officiella dokument från EU:s institutioner och datorer för sökning på webbsidor med EU-information. Detta räknas som en del av Info Point Europa. På Stadsbibliotekets egen hemsida finns länksamlingen NILS, som innehåller mycket EU-information. Den

svenska riksdagens arbete kan också följas härifrån. Här finns tryckt information och ibland kan man träffa lokala riksdagsledamöter här. Det finns ett väl fungerande samarbete och en naturlig koppling mellan Europasamlingen och Företagsservice, och därför har man också en gemensam informationsdisk. Många av de informationssökande företagarna har ett Europaperspektiv på sina frågor, vilket innebär att EU-materialet blir väldigt användbart för Företagsservice.

Eftersom Malmö ligger i Örestadsregionen är samarbetet med Danmark också aktivt. En organisation kallad Info Business Öresund har som syfte att främja företagsamheten inom regionen och innebär informationssamarbete mellan stadsbiblioteken i Köpenhamn, Helsingör, Lund och Malmö. Detta är EU-finansierat och verksamheten består i att befrämja samarbetet mellan biblioteken när det gäller företagsinformation och att erbjuda bibliotekarierna kurser och konferenser på området.

"Biblioteket är en naturlig och självklar mötesplats och ett informationscentrum för alla. Företagsservice tillhandahåller den viktiga omvärldsinformation som är avgörande för företagens överlevnad i en tid av snabba förändringar. När jag startade mitt eget företag började jag med att samla information på biblioteket, något som var mycket värdefullt för mig."

Matti Kortelainen, VD, KoopUtveckling i Skåne

Ny portal

Även utanför biblioteksvärlden har Malmö Företagsservice fått uppmärksamhet. Region Skåne håller på att skapa en portal som ska underlätta kontaktskapande och kunskapsutbyte mellan de offentliga aktörerna i regionen. Katarina Forsström arbetar med portalen på halvtid och räknar med att den ska tas i bruk i april månad. Genom portalen ska de näringslivsansvariga tjänstemännen i kommuner-

Linda Johansson, t.v. och Eva Olson, som ansvarar för Företagsservice, visar här en del av den tryckta informationen

na lotsas fram till aktuell och relevant information på områden som rör deras uppdrag. Tyngdpunkten ligger på omvärldsbevakning, här ska bli en finnas ett aktuellt kalendarium för viktiga händelser och uppdaterade nyheter från Näringsdepartementet. Portalen heter "Företagsservice i Skåne".

Då idén med Företagsservice fallit så väl ut, vill Malmöbibliotekarierna gärna utveckla verksamheten i samråd med kollegor på andra håll. Studiebesök har gjorts vid Helsingborgs, Lunds och Stockholms stadsbibliotek som har liknande service, samt vid NUTEK i Stockholm, som har en företagarservice kallad Startlinjen. Kontakterna har varit informella hittills, men planer finns på att bilda en referensgrupp och att skaffa en gemensam monter vid Bok- & biblioteksmässan i Göteborg till hösten. Goda idéer är värda att spridas!

För mer information - besök hemsidorna
www.2.malmo.stadsbibliotek.org
www.foretagsserviceiskane.se
www.infobusinessoresund.net